

Всеукраїнський конкурс творчих робіт серед молоді

Номінація:

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА, ЯКА ПРИВАБЛЮЄ: ЯК ЗАЦІКАВИТИ МОЛОДЬ?

Автор роботи:

Слободіна Валерія Дмитрівна

студентка

Національний університет «Запорізька політехніка»

Керівник роботи:

Волобуєв Владислав Владиславович

канд. філос. наук, доц., доц. каф. «Політологія та загальноправові дисципліни»

Національний університет «Запорізька політехніка»

Зміст

Вступ	3
1. Теоретичні основи публічного управління	4
2. Новітні підходи до залучення молоді	5
3. Приклади успішних практик	7
4. Перспективи розвитку молодіжної політики	10
Список використаних джерел	14

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний світ переживає численні соціальні, економічні та політичні трансформації, які потребують нових підходів до управління. Молодь становить значну частину населення, і їхня активна участь у публічному управлінні може суттєво вплинути на якість прийняття рішень. За даними ЮНІСЕФ, молодь у віці від 15 до 24 років складає близько 16% світового населення. Це означає, що їхні погляди, ідеї та інтереси мають бути враховані при формуванні політики.

В Україні молодь активно демонструє бажання брати участь у суспільних процесах, однак існує значний розрив між їхніми амбіціями та реальними можливостями. Останні дослідження свідчать про те, що молоді люди часто відчують безсилля у впливі на прийняття рішень, що призводить до зниження їхньої зацікавленості в участі в публічному житті. У цьому контексті важливим є вивчення механізмів, які можуть підвищити залученість молоді в управлінські процеси.

Мета і завдання дослідження: аналіз ролі молоді в системі публічного управління, вивчення новітніх підходів до їх залучення, а також формулювання рекомендацій для покращення участі молоді в управлінських процесах.

Завданнями дослідження є:

1. Оцінка сучасного стану залучення молоді в публічне управління.
2. Аналіз новітніх підходів до участі молоді у прийнятті рішень.
3. Вивчення міжнародного досвіду та практик, які можуть бути адаптовані в Україні.

4. Визначення основних викликів, з якими стикається молодь у системі публічного управління.

5. Розробка рекомендацій для покращення молодіжної політики в Україні.

Ця робота покликана підкреслити важливість молоді як активного учасника в процесах прийняття рішень та обґрунтувати необхідність інтеграції їхніх ідей і поглядів у стратегії публічного управління.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Публічне управління — це процес, який охоплює планування, організацію, керівництво та контроль діяльності державних органів та інших інституцій, спрямованих на реалізацію політики та надання послуг суспільству. Це не лише управління ресурсами, але й взаємодія з громадянами, розробка і впровадження ефективних рішень у відповідь на потреби суспільства. Основні функції публічного управління включають:

- Визначення політики - формулювання стратегій для вирішення соціальних, економічних і екологічних проблем.
- Регулювання - створення законодавчих рамок та нормативних актів, які забезпечують порядок і стабільність у суспільстві.
- Службове забезпечення - надання послуг, таких як охорона здоров'я, освіта, транспорт та інфраструктура.
- Контроль - моніторинг і оцінка ефективності державних програм та проектів



[1].

Молодь відіграє важливу роль у розвитку суспільства завдяки своїй енергії, інноваційності та готовності до змін. Вони є двигуном соціальних змін, здатними сприймати нові ідеї та технології. Ключові аспекти ролі молоді в суспільстві включають. В

таблиці 1 висвітлено основна роль молоді у суспільстві:

Таблиця 1

Аспект	Опис
Соціальна активність	Молодь стає ініціаторами соціальних кампаній, волонтерських проектів та громадських рухів, що сприяють позитивним змінам у суспільстві.
Політична участь	Активна участь молоді у виборах, мітингах і політичних дебатах допомагає висловити їхні інтереси, впливаючи на формування державної політики.
Економічна роль	Молоді люди формують нові ринки, розвиваючи стартапи та інноваційні підприємства, що стимулює економічний розвиток.

Культурний вплив	Молодь є носієм нових культурних трендів і цінностей, які можуть змінити суспільні норми і звички.
------------------	--

Водночас, незважаючи на потенціал молоді, існує безліч викликів, з якими вони стикаються, включаючи безробіття, відсутність доступу до освіти та ресурсів, а також недостатню підтримку з боку держави. Це підкреслює необхідність створення умов для їхньої активної участі в публічному управлінні [5].

Таким чином, роль молоді в публічному управлінні є не лише важливою, але й невід’ємною частиною ефективної системи, що потребує уваги з боку державних органів, громадських організацій та суспільства в цілому.

2 . Новітні підходи до залучення молоді

У сучасному суспільстві залучення молоді до процесів публічного управління стало важливим елементом демократичного розвитку. Молодь, яка є активною частиною населення, має унікальні погляди і ідеї, здатні внести суттєві зміни в соціальну та політичну сфери. Проте, для ефективної участі молоді в управлінських процесах необхідно створити відповідні механізми, які б забезпечили їхній вплив на прийняття рішень. Це включає розвиток молодіжних рад, активне використання цифрових технологій та врахування психологічних аспектів, які можуть сприяти формуванню довіри та мотивації серед молоді. Вивчення новітніх підходів до залучення молоді в публічне управління є актуальним завданням, що сприяє створенню більш відкритої і інклюзивної системи, яка відповідає потребам усіх громадян. В таблиці 2 представлені основні механізми залучення молоді в публічне управління.

Залучення молоді в публічне управління є критично важливим аспектом демократичного процесу, оскільки молоді люди становлять значну частину населення та мають унікальні перспективи щодо соціальних і політичних проблем. Для забезпечення їхнього впливу на процеси прийняття рішень необхідно створити ефективні механізми [2]. Дослідження, проведене в 2022 році Київським міжнародним інститутом соціології, вказує на те, що 68% молодих людей в Україні вважають, що молодіжні ради та форуми можуть стати ефективними платформами для представлення їхніх інтересів.

Встановлення молодіжних рад на місцевому та регіональному рівнях забезпечує молодим людям можливість відстоювати свої інтереси та пропонувати рішення, що стосуються соціально важливих питань. Крім того, організація відкритих зустрічей і слухань, які залучають молодь до консультацій з державними органами, сприяє висловленню їхніх думок щодо політики та програм, які їх стосуються. Створення спеціалізованих програм участі, що заохочують молодь до реалізації суспільних проектів, таких як ініціативи з покращення міської інфраструктури чи екологічні кампанії, надає можливість молодим людям втілювати свої ідеї на практиці.

Таблиця 2

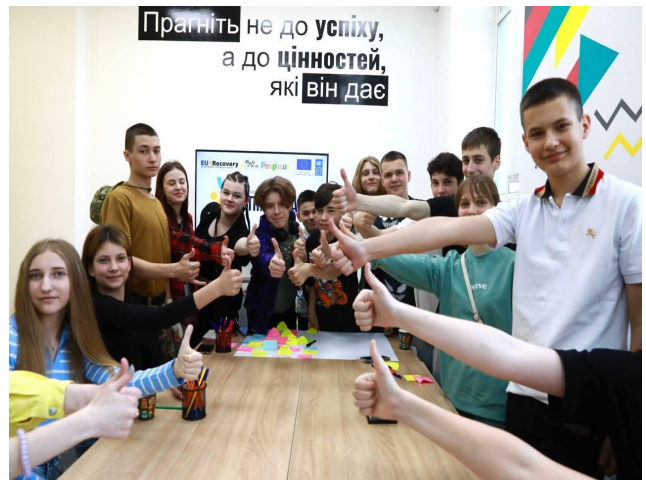
Категорія	Підкатегорія
Участь у прийнятті рішень	- Молодіжні ради та форуми
	- Консультації з молоддю
	- Програми участі
Використання цифрових технологій	- Соціальні мережі
	- Електронні платформи для голосування
	- Онлайн-освіта та тренінги
Психологічні та соціальні аспекти	- Підтримка менторства
	- Сприяння інклюзії
	- Визнання внеску молоді

Сучасні технології стали невід'ємною частиною життя молоді та відкривають нові можливості для їхньої участі в публічному управлінні. Завдяки цифровим платформам молоді люди можуть взаємодіяти з державними органами більш ефективно, що підвищує їхню активність у суспільному житті. Дослідження, проведене в 2023 році Інститутом соціальних досліджень, показало, що 75% молодих людей використовують соціальні мережі як основний канал для обговорення соціальних питань. Платформи, такі як Facebook, Instagram і Twitter, слугують ефективними інструментами комунікації між молоддю та державними органами, забезпечуючи можливість збору думок, організації опитувань і петицій [6]. Електронні платформи для голосування надають молоді змогу безпосередньо брати участь у процесах прийняття рішень, обговорюючи проекти та ініціативи, що стосуються їхніх громад. Крім того, онлайн-освіта та вебінари, присвячені публічному управлінню, можуть забезпечити молодим людям необхідні знання та

навички для активної участі в суспільному житті, охоплюючи питання управлінських технологій, проектного менеджменту та лобіювання.

Залучення молоді в публічне управління не обмежується лише технічними та організаційними аспектами, але також включає психологічні та соціальні чинники, які впливають на їхню активність і впевненість. Створення підтримуючого середовища є ключовим для підвищення участі молоді.

У дослідженні, проведеному в 2021 році на базі Українського інституту національної пам'яті, було виявлено, що 62% молодих людей, які брали участь у програмах менторства, відзначили зростання впевненості у своїх можливостях впливати на зміни в суспільстві. Налагодження таких програм, де досвідчені фахівці діляться своїм досвідом з молоддю, допомагає останнім відчувати впевненість у своїй здатності впливати на зміни.



Забезпечення доступності участі для всіх груп молоді, включаючи меншини та маргіналізовані спільноти, є критично важливим і може бути реалізовано через спеціалізовані програми, які сприяють інклюзії та рівноправності. Визнання досягнень молоді, зокрема через нагороди та публікацію їхніх ідей у медіа, може підвищити мотивацію та активізувати їхню участь у публічному управлінні [4].

Таким чином, усвідомлення важливості залучення молоді в публічне управління та розробка нових підходів до цього процесу сприятиме формуванню більш відкритої та інклюзивної системи, що враховує потреби всіх громадян.

3. Приклади успішних практик

У Фінляндії діє система молодіжних рад, створених на рівні місцевих і регіональних органів влади. Ці ради включають представників молоді, які мають право голосу та можуть пропонувати ініціативи. Завдяки цій системі молодь активно

впливає на рішення щодо розвитку місцевих громад, зокрема в питаннях освіти, культури та екології.

У Норвегії реалізується програма "Youth in Action", що спрямована на активізацію молоді через участь у проектах, охоплюючи соціальну інтеграцію, волонтерство та культурний обмін. Програма забезпечує фінансування для молодіжних ініціатив і підтримує їхню участь у процесах прийняття рішень на всіх рівнях, сприяючи розвитку активної молодіжної політики.

Канада створила національну платформу "Youth Policy", де молоді люди можуть ознайомитися з політикою, що їх стосується, і вносити свої пропозиції. Це забезпечує зворотний зв'язок між молоддю та урядом, надаючи можливість молодим людям активно впливати на формування державної політики.

В Україні національна молодіжна рада об'єднує молодіжні громадські організації та служить платформою для обговорення важливих питань молодіжної політики. Рада активно залучає молодь до формування політики на національному та місцевому рівнях, проводячи регулярні консультації та круглі столи [3].

Програма "Молодь України" має на меті забезпечити підтримку молодіжних ініціатив, розвиток молодіжних центрів та волонтерських організацій. Вона включає



такі як соціальному розвитку, екологічній

В Україні регулярно проводяться конкурси на кращі молодіжні проекти, які отримують фінансування від держави або міжнародних організацій. Це

стимулює молодь пропонувати нові ідеї для вирішення місцевих проблем, таких як екологічні питання, освіта або охорона здоров'я.

В нашому місті Запоріжжя протягом вересня-жовтня 2024 року на платформі U-Report Україна було проведене опитування серед молоді «Потреби молоді Запорізької області». Участь в опитуванні взяли 882 молоді людини. Опитування показало, що 37,41% молоді Запоріжжя хочуть брати активну участь у житті громади

через молодіжну раду, громадські слухання та розробку стратегій розвитку міста. Ще 23,56% зацікавлені у створенні молодіжних проєктів: лише 5,56% не бажають долучатися до громадських ініціатив [7].

2024 рік став початком нового етапу молодіжної політики в Запоріжжі. Тоді перезапустили Молодіжну раду, яка об'єднала 35 активних людей віком від 14 до 35 років. У складі ради - представники шкіл, університетів, підприємств та громадських організацій. За ініціативи Молодіжної ради у Запоріжжі вже діє цільова програма розвитку молодіжної політики на 2025-2027 роки. Це унікальний досвід для міста, оскільки програму створювали самі молоді люди - члени Молодіжної ради й молоді активісти міста, разом з профільним департаментом міської ради.

Запоріжжя увійшло до трійки міст, обраних для участі в Національній програмі з розвитку молодіжної політики, яку реалізує команда «Львів - Молодіжна столиця Європи 2025».

Програма має на меті зробити міста більш дружніми до молоді, розширити можливості для її розвитку та впровадити сучасні європейські підходи до роботи з молодіжними спільнотами [8].

У серпні 2025 року у Запоріжжі відбувся Форум молодіжних рад прифронтових регіонів, що зібрав понад 130 учасників із Запорізької області та ще восьми прифронтових регіонів України. Протягом форуму представники різних областей - Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Сумської, Київської, Луганської, Херсонської, Миколаївської – ділилися досвідом, обмінювалися знаннями та формували мапу молодіжних дій. Центральною подією форуму стало підписання спільної декларації про створення Консорціуму молодіжних рад прифронтових регіонів України. У результаті численних дискусій, обміну думками та командної роботи було сформовано «Молодіжну мапу рішень». Ключові напрями його діяльності - розширення участі молоді у суспільному житті, зміцнення соціальної згуртованості, сприяння самореалізації та економічній спроможності молоді, розвиток стійкості та безпечного середовища, підтримка психоемоційного стану молоді [9].

Унікальністю молодіжної спільноти в Запоріжжі є налагоджена взаємодія між міською владою, громадськими організаціями та активною молоддю. Влада відкрито підтримує молодіжні ініціативи: представники міської ради були присутні на відкритті проєкту, а профільні департаменти регулярно долучаються до обговорень, надають інформаційну підтримку та сприяють включенню молодіжної тематики в політики міста. У Запоріжжі працюють 3 молодіжні центри, які щороку залучають понад 10 000 молодих людей до волонтерства, навчання та саморозвитку. Тут щомісяця відбувається понад 50 заходів - від тренінгів до культурних. Завдяки партнерству із міжнародними організаціями, за останній рік центри залучили понад 15 мільйонів гривень на підтримку молоді [10].

Успішні практики залучення молоді в публічне управління, реалізовані в інших країнах та в Україні, показують, що активна участь молоді може призвести до позитивних змін у суспільстві. Ключовими факторами успіху є створення відкритих платформ для участі, підтримка з боку держави та місцевих органів влади, а також наявність ресурсів для реалізації ініціатив молоді. Ці приклади свідчать про те, що залучення молоді не лише можливе, але й необхідне для формування ефективної системи публічного управління, що враховує інтереси та потреби молодого покоління.

4. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ

Одним із основних викликів для молоді в системі публічного управління є недостатня інформованість про механізми участі. Багато молодих людей не знають, як впливати на політичні процеси або не мають доступу до інформації про можливості залучення. Крім того, існує питання довіри до державних інституцій, оскільки багато молодих людей вважають, що їхня думка не має значення. Однак ці виклики створюють можливості для розвитку нових програм і ініціатив, спрямованих на підвищення обізнаності та залучення молоді до управлінських процесів.

Для покращення участі молоді в публічному управлінні можна впровадити низку рекомендацій. По-перше, важливо створити освітні програми, які навчатимуть

молодь основам публічного управління, правам і обов'язкам громадян, а також методам активного впливу на політику. По-друге, необхідно посилити співпрацю між державними органами, молодіжними організаціями та громадськими активістами для розробки спільних ініціатив, які б враховували потреби молоді [11].

У таблиці 3 представленні основні виклики та можливості залучення молоді в публічне управління:

Таблиця 3

Виклики	Можливості
Недостатня інформованість про механізми участі	Розробка освітніх програм з публічного управління
Відсутність довіри до державних інституцій	Співпраця між державними органами та молодіжними організаціями
Низька мотивація до участі в політичних процесах	Системи менторства, що поєднують молодь з досвідченими професіоналами
Відсутність зворотного зв'язку	Використання соціальних мереж та онлайн-платформ для взаємодії

Крім того, важливо запроваджувати системи менторства, які б поєднували молодих людей з досвідченими професіоналами в сфері управління. Це не лише підвищить впевненість молоді, але й сприятиме передачі знань і досвіду. Залучення молоді до розробки програм на місцевому рівні може значно підвищити їхню мотивацію до участі, якщо вони побачать реальні результати своїх зусиль.

Не менш важливим є використання сучасних технологій для залучення молоді, включаючи соціальні мережі та онлайн-платформи, що дозволяють легко обговорювати та пропонувати ідеї. Це може створити більше можливостей для взаємодії молоді з державними структурами та забезпечити зворотний зв'язок.

Перспективи розвитку молодіжної політики в Україні свідчать про необхідність створення більш інклюзивного та відкритого середовища для молоді. Активне залучення молоді в публічне управління не лише сприятиме їхньому розвитку, але й підвищить якість державного управління в цілому. Це вимагатиме зусиль з боку держави, суспільства та самих молодих людей для створення умов, які сприятимуть їхній активній участі у прийнятті рішень.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження теми "Молодь у системі публічного управління: новітні підходи та перспективи" було встановлено кілька ключових аспектів, які підкреслюють важливість залучення молоді в управлінські процеси.

1. Сучасний стан залучення молоді в публічне управління:

Актуальність цієї теми обумовлена значною часткою молоді в суспільстві та їхньою активною участю в соціальних і політичних процесах. Однак, незважаючи на високий потенціал, молоді люди часто стикаються з бар'єрами, які заважають їм реалізувати свої ідеї та впливати на прийняття рішень.

2. Новітні підходи до участі молоді у прийнятті рішень:

Було визначено, що важливими механізмами залучення молоді є молодіжні ради, консультації з молоддю та використання цифрових технологій. Ці підходи забезпечують платформу для активної участі молоді, підвищуючи їхню здатність впливати на політику.

3. Успішні практики з інших країн та в Україні:

Вивчення міжнародного досвіду, зокрема Фінляндії, Норвегії та Канади, показало ефективність молодіжних рад і програм, що заохочують молодь до участі в управлінні. В Україні також існують ініціативи, такі як Національна молодіжна рада та програма "Молодь України", які демонструють позитивні результати залучення молоді.

4. Перспективи розвитку молодіжної політики:

Незважаючи на існуючі виклики, такі як недостатня обізнаність молоді про механізми участі, існують значні можливості для розвитку. Рекомендації включають освітні програми, системи менторства, активну співпрацю з молодіжними організаціями та використання сучасних технологій для залучення молоді.

Отже, активна участь молоді в публічному управлінні є не лише бажаною, але й необхідною для формування ефективної і відповідальної системи, що враховує інтереси всіх громадян. Залучення молоді допоможе забезпечити динамічний розвиток суспільства і відповісти на виклики часу, створюючи більш інклюзивну та демократичну політику.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кравченкою О. *Молодь і публічне управління: новітні підходи*. Журнал

соціальних досліджень, 2022. №15(3), С. 45-62.

2. Трофименко А. *Цифрові технології в залученні молоді до політичних процесів*. Вісник політичних наук, 2023. № 12(1), С. 22-35.

3. Лисенко І. *Молодіжні ради в Україні: досвід та перспективи*. Український журнал публічного адміністрування, 2021. № 8(2), С. 14-29.

4. Мельник С. *Психологічні аспекти залучення молоді до управлінських процесів*. Соціологічний огляд, 2023. №10(4), С. 33-48.

5. Федоренко В. *Волонтерство серед молоді: чинники і результати*. Дослідження молодіжної політики, 2023. № 6(2), С. 67-82.

6. Гончарук. Т. *Соціальні мережі як інструмент політичної участі молоді*. Комунікаційні технології. 2021, № 9(1), С. 11-24.

7. <https://soda.zp.ua/articles/analitika/v-zaporizhzhzhi-zatverdily-tsilovu-prohram-u-dlia-molodi-shcho-vseredyni>

8. <https://grnt.media/special-project/yak-molod-formuye-novu-strategiyu-rozvytku-zaporizhzhya>

9. <https://www.zoda.gov.ua/news/75555/molod-prifrontovih-regioniv-objednujet-sya-zaradi-spilnih-diy-u-zaporizhzhzhi-vidbuvsya-forum-molodizhnih-rad.html>

10. <https://zabor.zp.ua/new/molodizhna-politika-na-praktitsi-khto-i-yak-pratsyue-z-moloddyu-u-zaporizhzhzhi>

11. Український інститут національної пам'яті. *Молодь та історична пам'ять: дослідження*. Київ: УІНП. 2021.